

e-ÖĞRENME'NİN TEMELLERİ

Kaynak:

Gülbahar, Y. (2012). e-öğrenme (2. baskı).
Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Temel Kavramlar

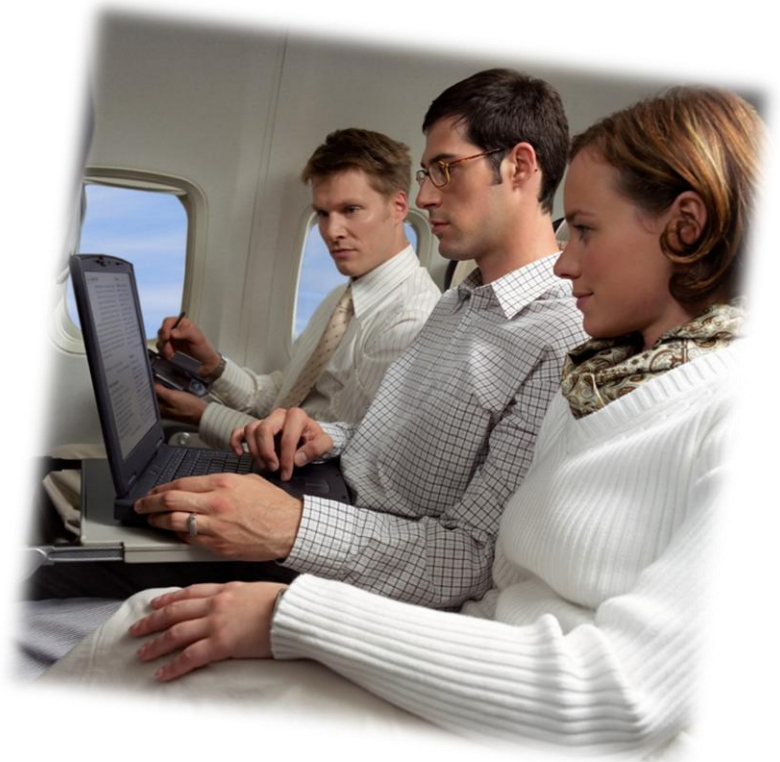
- Eğitim
- Öğretim
- Öğrenme
- Uzaktan Öğretim
- Web Tabanlı/İnternet Tabanlı Öğrenme
- E-Öğrenme
-

Öğrenme Yaklaşımları (aynı mekan)

Coldeway (1986), tüm öğretim uygulamaları için zaman ve mekân kavramlarının bileşimini göz önüne alarak dört şekilde incelediği bir yapı önermiştir:

- aynı-zaman, aynı-yer: Örgün öğretim aynı zamanda aynı yerde gerçekleştirilen öğretimdir. Genellikle sınıf ortamında ve eğitmen merkezli olarak gerçekleşir.
- farklı-zaman, aynı-yer: Bireyin kütüphane, öğrenme merkezi veya bilgisayar laboratuvarında öğrendiği durumlardır. Burada öğrenciye aynı öğrenme olanağı, farklı zaman dilimlerinde tekrar edilerek sunulur ve öğrenciye kendi tercihleri doğrultusunda yararlanma olanağı verilir.

Öğrenme Yaklaşımları (aynı zaman)

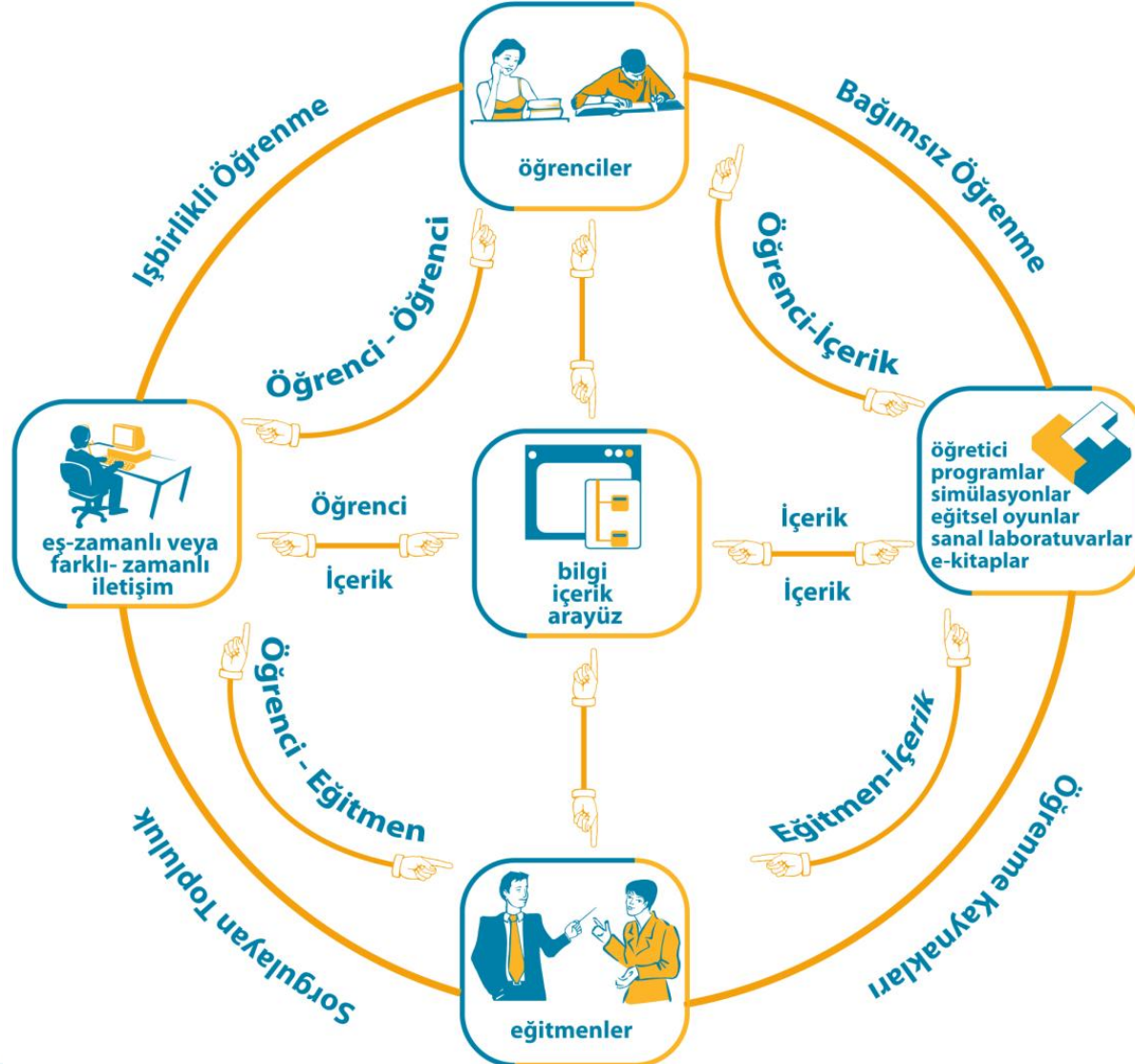
Bu iki türün diğerlerinden en önemli farkı, öğrenmenin sanal öğrenme ortamlarında gerçekleşmesi ve iletişim için teknoloji altyapısı gerektirmesidir.

- aynı-zaman, farklı-yer: Aynı zamanda farklı yerlerde öğretim için televizyon veya uydu yayını kullanılabilir. Bu yaklaşım eş zamanlı (senkron) uzaktan öğretim olarak adlandırılmaktadır.
- farklı-zaman, farklı-yer: Öğrenciler nerede ve ne zaman öğreneceklerine kendileri karar verir, istedikleri yerden öğretim materyallerine erişebilirler. Bu yaklaşıma ise farklı zamanlı (asenkron) uzaktan öğretim denilir.

Etkileşim

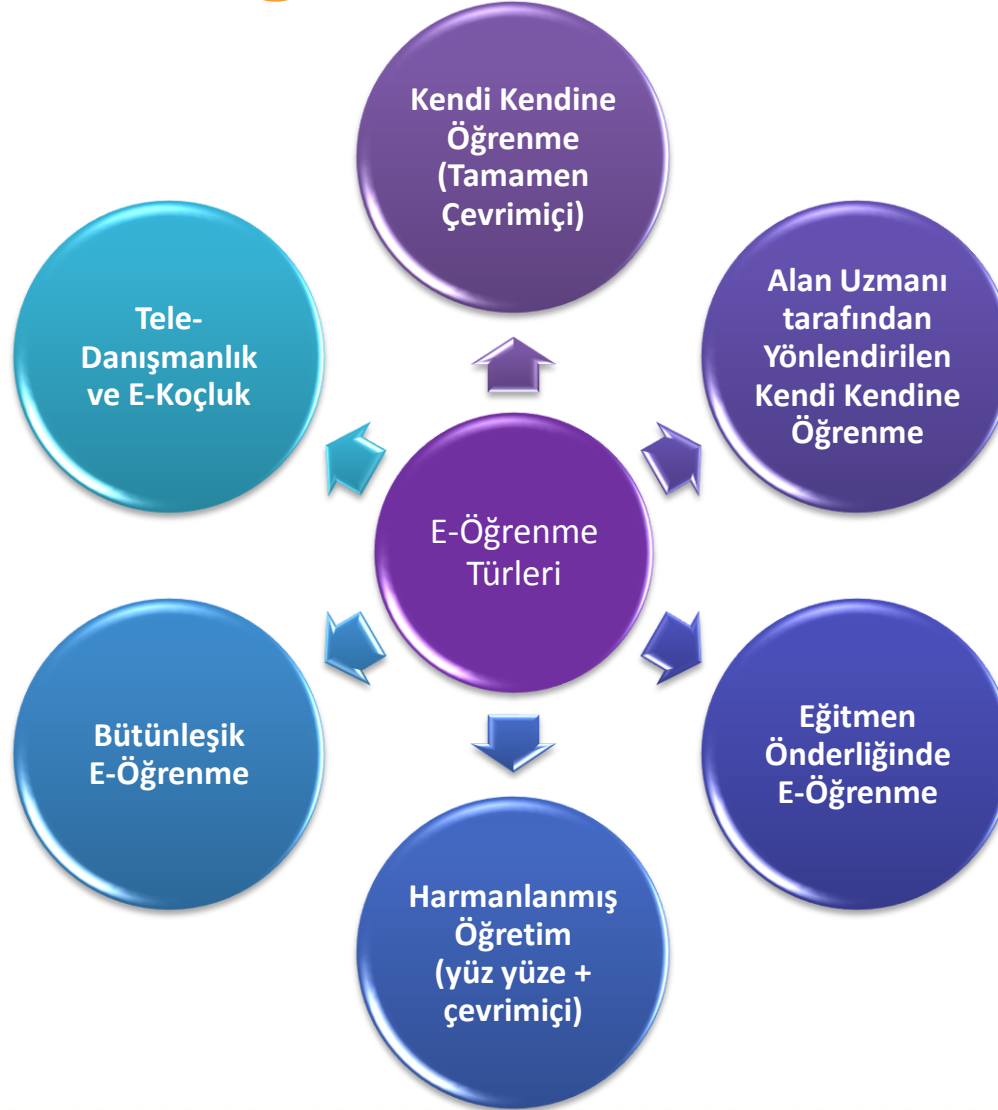

Uzaktan Eğitim'in ve e-Öğrenme'nin Dünyada ve Türkiye'de Tarihçesi

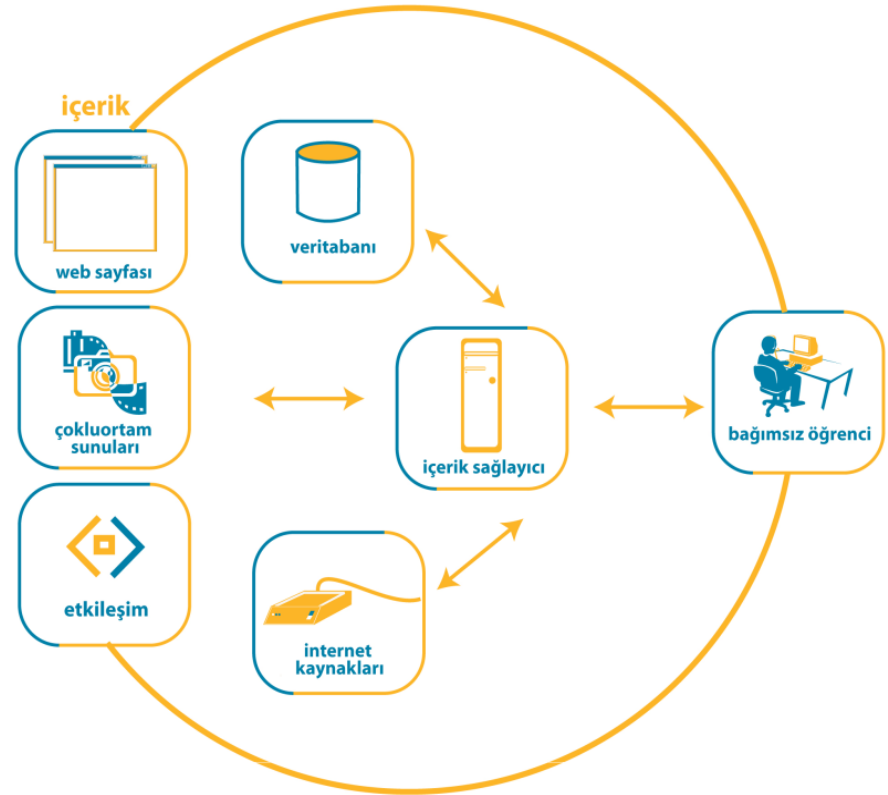
E-Öğrenme Türleri

Kendi Kendine Öğrenme

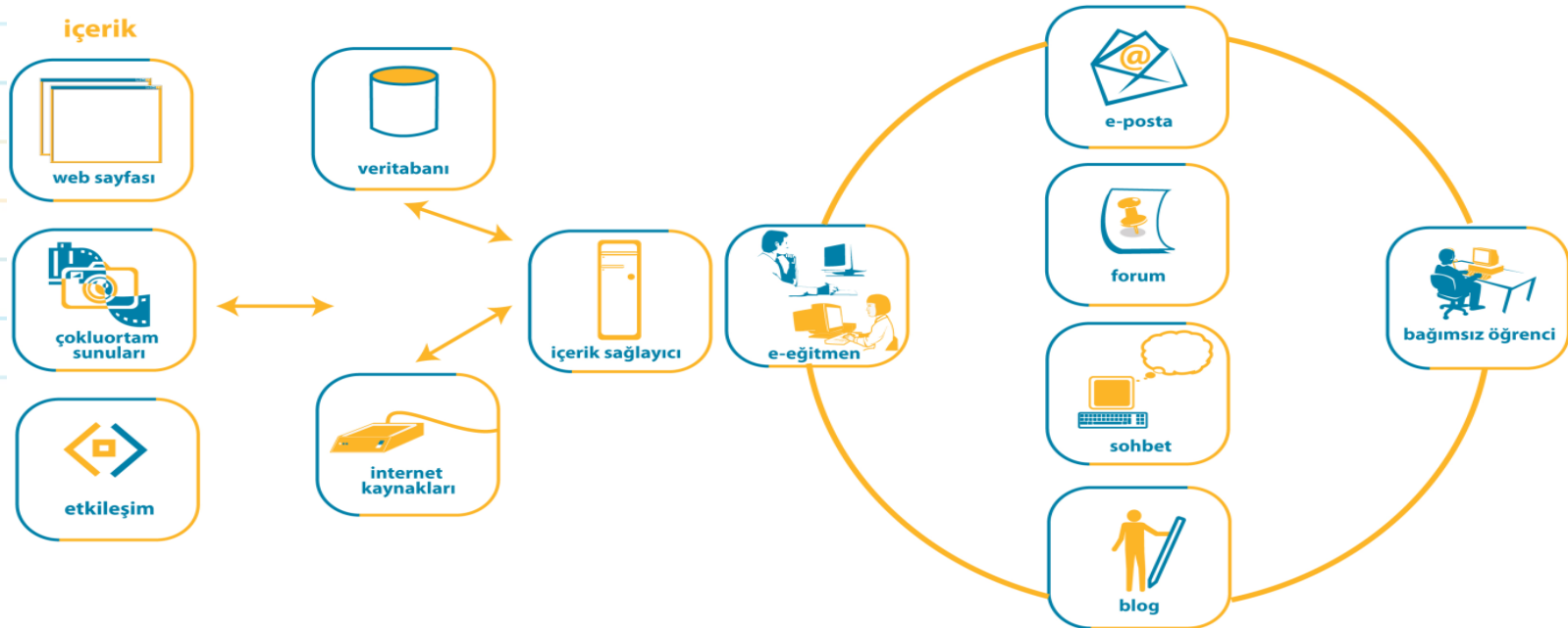
- İçerik, web sayfaları, çoklu ortam sunuları ve diğer etkileşimli öğrenme deneyimlerinden oluşabilir. Bu içeriğe bir web sunucusu üzerinden erişilebilir.
- Kendi kendine öğrenme sürecinde gerçekleşen e-öğrenme türünde içeriğin tümü ders materyalleri aracılığıyla aktarılır.
- Öğrenme ortamında bir öğretmen veya yönlendirici bulunmaz. Ayrıca öğrenciler arasında iletişimi sağlayan ortamlar ve araçlar da yoktur. Öğrenci tamamen bağımsızdır.

Alan Uzmanı tarafından Yönlendirilen Kendi Kendine Öğrenme

- Yönlendirilmiş e-öğrenme, kendi kendine e-öğrenme türünde bahsedilen web içeriği ile işbirliğine dayalı etkinlikleri kapsar.
- Yönlendirmeyi yapan kişi soruları yanıtlayabilir, problemlerin çözülmesine yardım eder ve bazen değerlendirme yapabilir. Ancak, içeriği öğretmek gibi bir rolü yoktur.

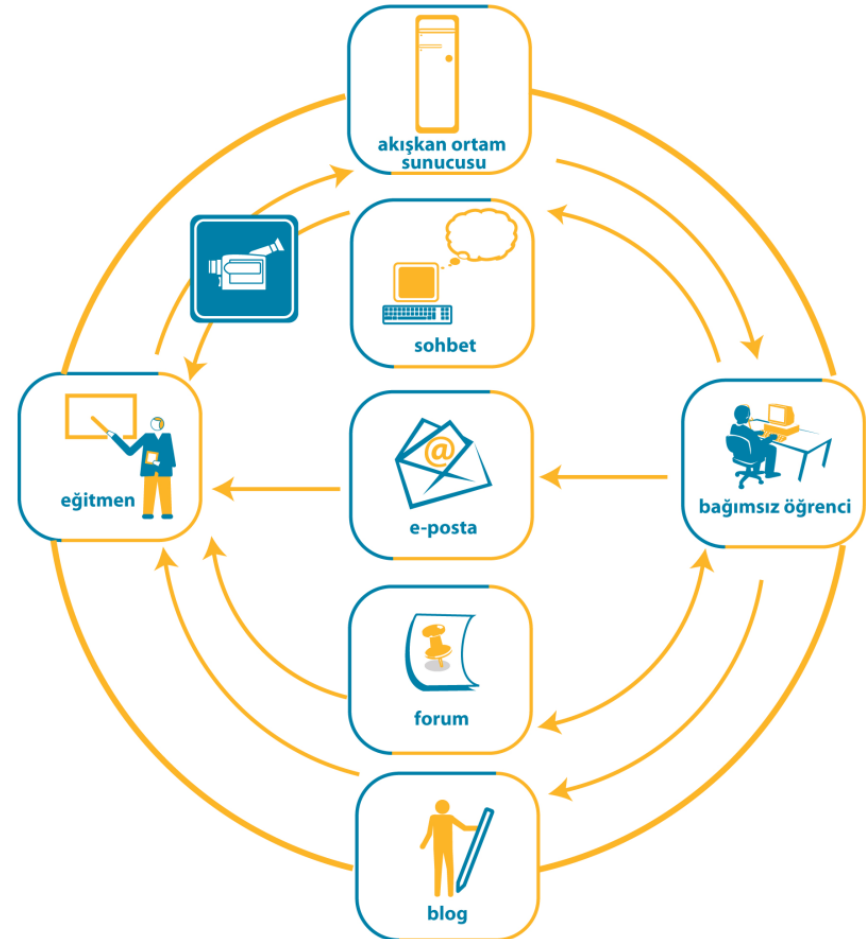

Eğitmen Önderliğinde E-Öğrenme

- Bu süreçte sesli ve görüntülü konferans, sohbet, ekran paylaşımı ve beyaz tahta gibi gerçek zamanlı teknolojiler kullanılabilir.
- Eğitmen sesli ve görüntülü olarak slaytlar veya gösterimler eşliğinde içeriği aktarır. Öğrenciler sohbet ortamında veya e-posta ile soru sorabilirler. Alt yapıları uygunsa öğrenciler de sesli veya görüntülü konferansa katılabilir.

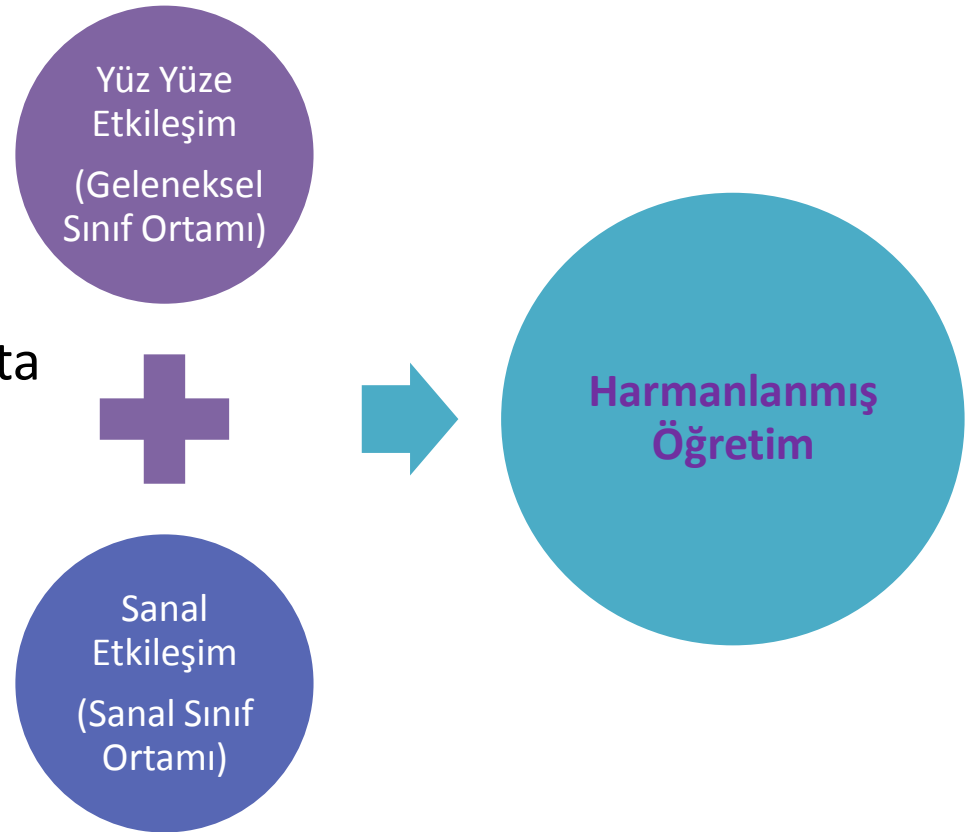
Sesli /Görüntülü Konferans

Harmanlanmış Öğretim (yüz yüze + çevrimiçi)

- Sınıf ortamında kullanılan yaklaşımlarla web-tabanlı yaklaşımları bir araya getirmektedir.
- Ders içeriği her iki yaklaşımla da aktarılabilmekte, öğretim süreci gerçek veya sanal sınıfta gerçekleşebilmekte, eğitmen ve öğrenciler hem yüz yüze hem de çevrimiçi iletişim kurabilmektedirler.
- Teknolojik açıdan zengin bir içerik sunarak öğretimin kalitesinin artmasına neden olmaktadır.

Bütünleşik E-Öğrenme

- Bütünleşik e-öğrenme anında öğretim sağlar. Seminer, çalıştay vb. etkinliklere katılabilirsiniz.
- Bilgisayar programları, yardım dosyaları, web sayfaları veya ağ uygulamaları içerisinde yer alabilir. Hatta elektronik performans destek sisteminin bir parçası bile olabilir.
- Acilen çözülmesi gereken problemleri olan kullanıcılara hitap eder. Genellikle, ilgili programla ilişkilendirilmiş olarak öğrencinin bilgisayarına yerleştirilmiştir.

Tele-Danışmanlık ve E-Koçluk

- En son teknolojileri kullanarak öğrenciye yol göstermek olarak tanımlanabilir.
- Elektronik ortamda danışmanlık hizmeti, video konferans, mesajlaşma, internet telefonları ve diğer paylaşım ve iletişim araçlarının kullanılması ile gerçekleştirilir.
- Öğrenciler, kitap veya diğer kaynaklarda bulamayacakları türden bilgileri, alanlarında deneyimli ve uzman kişilerden öğrenmeye çalışırlar.

E-Öğrenme Sürecinin Yararları ve Sınırlılıkları

E-Öğrenme Nedir? Ne değildir?

e-öğrenme nedir?

Dallanmış – Öğrenciler hangi konuya ne zaman ve nasıl çalışacaklarına kendileri karar verir.

Dinamik Bir Süreç – Öğrenci ve çevre değişkenleri doğrultusunda uyarlanmış, kişiselleştirilmiş ve sürekli değişebilen bir yapıdadır.

Öğrenci Merkezli – İçerik ve erişime ilişkin etkileşim öğrenci kontrolündedir. Yansıtma ve uygulama olanağı vardır.

Tekrar Kullanılabilir Nesneler – Anlamli küçük birimler şeklinde hazırlanan içerik, farklı gereksinimler için farklı ortamlara dinamik bir şekilde uyarlanabilir.

Informal – Öğrenmeler %70 oranında etkileşim yaşanan ortamlarda işbirliğine dayalı olarak gerçekleşmektedir.

Platform Bağımsız – Web ortamındaki farklı teknolojiler (XML, HTML, DHTML), PDA ve mobil uygulamalar gibi çok çeşitli ortamlar kullanılabilir.

Bilgi Yönetimi – Bilgiyi oluşturmak, saklamak ve dağıtmak için zengin ve esnek yapıda araçlar kullanılır. Öğrencilerin tercihleri doğrultusunda yapılandırılabilir.

İlgili bir Topluluk – Aynı ilgi alanına sahip, işbirlikçi ve kişisel tercihleri doğrultusunda seçim yapmış bireyler grubu.

Hızlı Uygulama Geliştirme – Sürekli tekrarlanan ve güncellenen tasarım süreci.

e-öğrenme ne değildir?

Doğrusal – Öğrenciler tüm konularda kendilerine öngörüldüğü şekilde adım ilerlerler.

Statik Bir Süreç – Öğrenme önceden plânlandığı gibi sürekli aynı saatte ve yerde gerçekleşir.

Eğitmen Merkezli – Dersin akışı, içerik, medya ve zamanlama tamamen eğitmen kontrolündedir.

Öğrenme Nesneleri – Bir ortama özgü bir materyalin kullanılması ile tekrar kullanılabilme olayı ortadan kalkmaktadır. Web standartlarının ve İYS'lerin kullanılması gerekir.

Formal – Öğrenme düz anlatım ve sunular yoluyla gerçekleşmektedir.

Standartlar – Belirlenmiş standartlar ve ortamlar yoktur. Teknoloji kullanılmadan hazırlanan materyaller bile kullanılabilir.

ÖYS veya ÖİYS – Öğretimin idari boyutta ve içerik açısından yönetimi genellikle materyallerin gösterimi ile gerçekleşir. Öğrenme sürecinden çok öğrencilerin gözlenmesi önemlidir.

Zorunlu bir Topluluk – Mecburen bir araya getirilmiş bireyler grubu.

Öğretim Sistemleri Tasarımı – Analiz, tasarım ve değerlendirme süreçlerine doğrusal yaklaşım.

Öğrenci Gözüyle E-Öğrenme

Yararları

- Kendi hızında öğrenme
- İsteddiği zaman çalışabilme
- Bulunduğu yerden erişim
- 7/24 erişim
- İşbirliğine dayalı öğrenme
- Sosyal öğrenme
- Etkileşim içinde olma (diğer öğrencilerle daha fazla)
- Kişisel çalışma planı oluşturabilme
- Ulaşım giderlerinin azalması
- İsteddiği kaynaktan öğrenme olanağı
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisi kazanma
- Kendi öğrenme sorumluluğunu alma
- Çalışırken ve ailesine zaman ayırırken aynı zamanda öğrenim görebilme olanağı
- Bağımsız, istediği zaman istediği yerde öğrenebilme olanağı
- Kişisel disiplin çerçevesinde öğrenebilme
- Farklı türdeki öğretim materyallerinden öğrenebilme olanağı

Sınırlılıkları

- Teknik Zorluklar
- Teknik donanım, yazılım ve İnternet bağlantısı için bütçe ayrılması
- Teknik beceriler gerektirmesi
- Derslerin çalışma saatleri içerisinde gerçekleştirilmesi nedeniyle katılamama
- Teknik/İdari problemlere hızlı çözüm bulamama
- Yetersiz ve sınırlı içerik sunumu
- Gecikmeli dönüt alabilme
- Kaynak yetersizliği

Eğitmen Gözüyle E-Öğrenme

Yararları

- Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisi kazanma
- Farklı öğrenme stillerine uygun içerik ve etkinlikler sunabilme
- Ulaşım giderlerinin azalması
- Öğrenci-merkezli öğrenme ortamları sunma
- Eş-zamanlı ve farklı-zamanlı etkinliklerle öğrenme sürecini zenginleştirme
- Kişisel dönüt vererek daha etkili öğretebilme
- Kolay güncellenebilir ders içeriği

Sınırlılıkları

- Etkili bir e-eğitmen olmak için deneyim kazanma
- İçerik hazırlama konusunda güçlükler
- Kişisel dönüt sağlamak açısından çok daha fazla zaman harcama
- Yüz yüze dersle karşılaştırıldığında çok daha fazla zaman alma
- İş yükünde artış
- Planlı çalışma alışkanlığı olmayan öğrenciler
- Güdülenmesi ve sosyalleşmesi zor öğrenciler
- 7/24 ulaşılabilir olma
- Teknik beceriler gerektirmesi
- Teknik zorluklar
- Uygulama gerektiren durumların öğretim sürecinde zorluk yaşanması
- Öğrencilerin akademik olarak dürüst olmaları
- Yüz-yüze iletişimin azalması
- Pasif öğrenciler
- Değerlendirme güçlüğü

Kurumsal Açıdan E-Öğrenme

Yararları

- Süreç içerisinde eğitim giderlerinin azalması
- Çok fazla sayıda öğrenciye öğrenme olanağı sunabilme
- İçeriğin tutarlı bir biçimde iletimi
- Yeni teknolojilere dayalı öğrenme olanakları sağlama
- Fırsat eşitliği oluşturma
- Sanal kampüs ortamının yeterli olması

Sınırlılıkları

- İçerik oluşturma ve iletim konusunda güçlükler
- İçerik oluşturma konusunda finansal giderler
- Tüm öğrenme stillerini dikkate alan ortamlar ve içerik hazırlama
- Akreditasyon
- İnternet ve Web servislerinin kesintisiz hizmet sunmasının sağlanması
- Güncel teknolojilerin kullanılması
- İnternet hız ve bağlantı konularında güçlükler
- Şifresiz iletişim ortamları
- Telif hakları
- İnternet trafiği
- Destek personelinin yetersiz olması
- Stratejik planlama eksikliği
- Teknolojik alt yapı yetersizliği

Sonuç

- Eğitimcilerin e-öğrenme sürecine çok daha fazla vakit ayırmaları ve hatta zaman kavramını ortadan kaldırmaları beklenmektedir.
- Öğrenciler açısından ise e-öğrenme öğrencileri genellikle yetişkinler olduğu için, ailesine ve işine ayırdığı zaman dışında e-öğrenme sürecine katılabilmektedir.
- Finansal güçlük herkes için söz konusudur. Yetişkin öğrenci için fazladan bir masraf, kurum için ise büyük bir yatırım anlamına gelmektedir.
- Teknolojide yaşanan hızlı değişim nedeni ile teknolojik alt yapının sürekli güncellenmesi ve teknik destek sağlanması için yatırımın sürekli olması gerçeği de unutulmamalıdır.
- Uygulamanın başarılı olabilmesi ve hatta başarılı olduğu durumda bu başarının sürekliliğinin sağlanması için, kesinlikle ödül ve teşvik sistemleri oluşturulması gerektiğini vurgulamaktadır.
- Kısaca e-öğrenme sürecinin esnek, kolay erişilebilir, hesaplı ve etkili olduğu, güçlükleri kaldırmak için yeni fikirlerin ve çalışmaların sürdüğü söylenebilir.

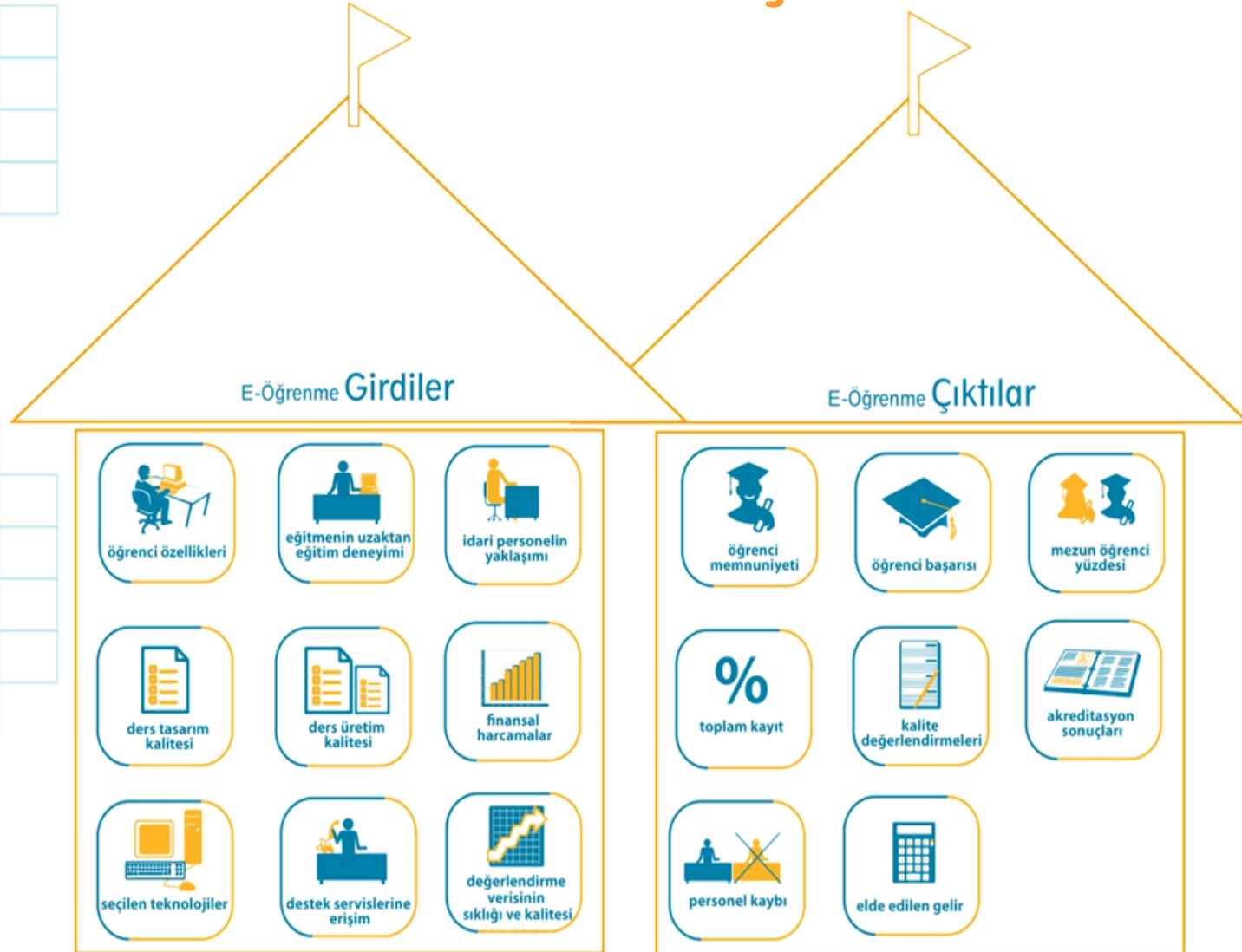

E-Öğrenme için Sistem Modeli

Girdiler ve Çıktılar

Öğrenci Merkezli Öğretim Ortamı

